

Pekka Ervastian IV esitelmä
kesäkursseilla Jyväskylässä v. 1929

PAHAN PROBLEEMI

Eilisen esitelmäni johdosta kuulija, joka ei ennakolta olisi ollut myötätuntoinen Ruusu-Ristille tai minulle persoonallisesti, olisi voinut täydellä syyllä huudahtaa: ”Mitä tuo Pekka Ervast oikein luulee olevansa. Hänhän miltei esitti itsensä Jumalan Pojaksi, jotta nyt se en sanoisi suorastaan vapahtajaksi. Hän puhui selvänäköisistä havainnoistaan ja hän puhui siitä kuinka hän oli kulkenut henkimaailmassa ja auttanut kuolleita. Hänhän kertoi itsestään jos mitä. Mikähän hän siis luulee olevansa? Jumalako? Joku jumalallinen olento, enkeli vai mitä? — Mutta jos tuo kuulija olisi tullut minun luokseni ja kysynyt minulta tämän saman kysymyksen, silloin olisin heti vastannut hänelle torjuen: ”En suinkaan. En minä luule mitään itsestäni. En minä persoonallisuutena ole mikään. En minä ole Jumalan Poika, en minä ole selvänäköinen, en minä ole mikään tietäjä, en minä ole missään käynyt ja en minä mitään tee.” Luultavasti tuo kuulija, joka näin olisi ystävällisesti tullut luokseni ja kysynyt, olisi suuresti hämmästynyt ja mahdollisesti joku aivan minun erikoinen ystävänikin olisi voinut hämmästyä semmoisesta vastauksesta. Ehkä hän on luonut, tuo ystävä, itselleen jonkinlaisen hyvin kauniin ja ylevän kuvan minusta ja nythän minä olisin repinyt rikki koko hänen kuvansa ja tuottanut hänelle suuren pettymyksen. Mutta miten on asianlaita? Eikö tässä ole selvä ristiriita?

Niin, minä kerron tällaisia asioita, koska tahdon esittää näissä esitelmissä, mikä on minun Ruusu-Risti-elämän-

ymmärrykseni ja myöskin olen tahtonut esittää millä tavalla olen siihen tullut — enkä vielä ole esitystäni lopettanut — ja sentähden on minun täytynyt kertoa asiat totuudenmukaisesti ja kertoa kaikki tapahtumat, joista olen tahtonut puhua, sillä tavalla kuin ne ovat minulle tapahtuneet. Mutta kun nyt taas olisin tuolla tavalla vastannut persoonalliselle kysyjälle, niin olisihan sanoissani ollut ilmeinen ristiriita. Eikä kuitenkaan. Tahdon vähäisen sitä selittää.

Jos ajattelen itseäni vuosikymmeniä taaksepäin, menen muistissani sanokaamme neljännes vuosisadan taaksepäin, silloin muistan kuinka aina esiintyessäni, puhuessani teosofian puolesta ja teosofisesta maailmankatsomuksesta en koskaan puhunut mitään siitä, että itse olisin mitään tietänyt. Esitin asioita aivan niinkuin sanotaan objektiivisesti, historiallisesti, filosofisesti, mitenkä niitä nyt esitinkään. Tietysti minä puhuin niin suurella vakaumuksella, että kuulijat saattoivat tuntea, että kyllä tuo mies uskoo siihen, mitä hän puhuu, mutta en koskaan itsestäni mitään puhunut. Samalla kun siis näin puhuin asioista asioina ajattelin aina salaisesti itsekseni: Minä kuitenkin tiedän jotakin. Te ette tiedä mikä minä olen. Te ette tiedä, te, jotka täällä istutte ja kuuntelette, te ette tiedä, että minä tiedän näitä asioita. Te ette tiedä, missä minä olen käynyt ja mitä kaikkea olen kokenut. Te ette sitä aavista, enkä minä sitä teille puhu. — Mutta samalla kuitenkin muistan, että kun eräs ihminen, tuntematon ihminen, joka jonkun kerran oli kuullut minun puhuvan, mutta ei lähemmin minua tuntenut, enkä minä häntä ollenkaan tuntenut, muistan mitä hän sanoi minulle, kun ensi kerran jouduimme keskusteluun: Te taidatte olla semmoinen pieni tietäjä. Te olette täällä Suomessa semmoinen pieni tietäjä. Minä olen aina niin itsekseni ajatellut. — Minä en osannut tähän muuta kuin hymyillä ja tehdä liikkeen kädelläni, mutta tunsin itseni hieman imarrelluksi. Tuntui noin, että jaa, jaa, kyllä minä olenkin pieni tietäjä, vaikka en sitä sano.

Mutta voin kertoa toisenkin psykologisen havainnon. Välistä sanottiin minulle ja sen sanoivat silloin läheiset ystävät

ja tuttavat: ”Sinä olet puhuja. Sinä olet oikein luotu puhujaksi.” Kun he näin sanoivat, niin minä tunsin oikein syvästi loukkaantuvani. En tiedä minkätähden, mutta minä masennuin hengessäni tavattomasti, loukkaannuin aivan, niinkuin minua olisi hirmuisesti solvattu. Ja minä sanoin: ”Kuinka, mikä, puhuja? Ei suinkaan. En minä ole mikään puhuja.” — Minä kauhistuin ihan semmoista. Minähän ainoastaan puhun jonkun asian puolesta, kerron vähän vakaumuksistani, esitän uskoani, olen kuin taiteilija, joka kertoo ajatuksiaan ja näkemyksiään. En minä ole mikään puhuja. En koskaan osaisi puhua mitään, jollei minulla olisi jotain sanottavana. Tämän tunsin syvästi sisässäni, että en ole puhuja.

Kun näin vanhempana ajattelen tuota nuoruuttani ja noita tunteitani, ajatuksiani, noita psykologisia reaktioitani, niin minä arvostelen itseäni sillä tavalla, että silloin todella tunsin selvästi, etten ollut mikään puhuja. En siis ollut mitään, siinä suhteessa, jossa toiset ihmiset ajattelivat, että olin jotakin. Tunsin selvästi, että minä en ole mikään puhuja. Minulla ei ole itsestäni mitään sanottavaa, mutta samalla taas ajattelin hiljaisesti itsekseni semmoisesta asiasta, josta toiset eivät tiedä mitään sanoa minulle, että kyllä minä sentään vähän olen sitä. Jos nyt vanhempana olen saanut viime aikoina joskus kertoa jotain omista kokemuksistani ja sillä tavalla silloin tällöin asettaa aivan kuin esille oman itseni on tämä tapahtunut suurella sisäisellä surulla. On tuntunut siltä, niinkuin minun olisi pitänyt kiinnittää itseni johonkuhun häpeäpaaluun kaikkien piiskattavaksi ja sentähden olen tietysti tehnyt sitä ainoastaan silloin kun asianhaarat ovat ikäänkuin sen vaatineet, kun on täytynyt esittää jotain semmoista, joka ei muuten mitenkään voisi tulla selväksi.

Olen vuosien varrella oppinut jotain aivan toista, jotain semmoista, johon eilen tahdoin tulla, kun sanoin, että kolmas asia on, josta tahdon puhua. Se kolmas asia, josta en ehtinyt eilen puhua, se juuri on muuttanut koko tämän suhteen. Mieleeni muistuu mitä Madame Blavatsky sanoo Hiljaisuuden Äänessä — eivät ne olleet hänen sanojaan, vaan jostain

vanhasta, itämaalaisesta lähteestä — siellä sanotaan yhdessä kohden: Jos sinun sielusi erkanee vapaana omasta koteloistaan ja lentää halki ilmojen venyttäen hopealankaa ja sitten katselee omaa kuvaansa avaruuden aalloilla ja sanoo itselleen — tuo olen minä — niin selitän, oi opetuslapsi, että sinun sielusi on harhojen verkkojen vangitsema. — Merkillinen on se opetus minkä ihminen henkisessä elämässään saavuttaa. Merkillinen ainakin silloin, kun hän kulkee Jeesuksen näyttämää tietä. Minä viittasin puhuessani eilen tuosta ensimmäisestä asiasta, Jumalan poikuudesta, viittasin siihen, että siinä kokemuksessa tuntui Jeesus Kristus olevan niin ihmeellisellä tavalla läsnä. Minä en osannut sitä silloin selittää itselleni, mutta ihmettelin vain, että hän oli niin kuvaamattomalla tavalla läsnä tuossa kokemuksessa. Vasta vuosien vieressä, pitkien aikojen, pitkien ponnistusten ja kokemusten perästä, tuskien kautta on vähitellen selvinnyt se merkillinen asia.

Ensinnä selvisi se merkillinen asia, että ihmisen täytyy luopua omasta itsestään ja omasta minästä, omasta hengestä voittaaksensa hengen, löytääksensä oman itsensä. Se kokemus, joka heti uudestisyntymisessä on ihmisellä, se on kyllä sen laatuinen ja niin täyteläinen, että tämä on tuossa suuressa uudestisyntymiskylvyssä valmiina, toteutuneena. Mutta ihminen ei silloin samassa ole täydellisesti uusi ihminen, vaan hänen täytyy sitten vähitellen astua askeleita, aikojen vieressä hänen täytyy toteuttaa, mitä hän silloin kokemuksessaan on ollut. Niinkuin ihminen silloin uudestisyntymisessä tunsi olevansa Jumalan Poika, niin hän saattaa luulla perästäpäin, vaikka tuo merkillinen kokemus ja tuo merkillinen tila kestää verrattain kauan, kuukausimääriä, että se on hän itse, joka on tuo Jumalan Poika. Hän ei tietysti saata siitä kertoa kenellekään. Hän ainoastaan sanoo itselleen jollain salaisella, hiljaisella tavalla: Minä olen Jumalan Poika. Mutta vasta suurien tuskien perästä ja monenlaisten kokemusten perästä hän oppii sen,

— Jumalan Poika on minussa. Hän oppii sen, että hän ei sano — minä olen Kristus,

vaan — Kristus on minussa. Aivan niinkuin apostoli Paavalikin sanoo: En minä nyt elä, vaan Kristus minussa. Sillä tavalla täytyy ihmisen myös henkisten kokemusten koulussa oppia. Hän saa vähitellen riisua itsensä aivan paljaaksi. Hän saa vähitellen heittää itsestään kaikki mikä on hänen omaa itseään ja huomata, että hän ei ole mikään, vaan että hänen ainoa pelastuksensa on siinä, että Kristus on hänessä. Hänen pelastuksensa on siinä, että hän poistuu näyttämöltä, hän kieltää itsensä, hän unohtaa itsensä, hän antaa oman elämänsä, niin että Kristus voi astua häneen, niin että Kristus voi elää hänessä, niin että Kristus voi toimia hänessä. Kun Jeesukselle sanottiin — hyvä opettaja, hyvä Mestari, hyvä rabbiini — niin hän torjuen sanoi: Mitä minä teen en minä sitä itsestäni tee, vaan Isä minussa tekee. Isä se on minussa, joka toimii. — Sillä tavalla myös ihminen, kun hän on uudestisyntynyt, ei hänkään voi sanoa, että hän itse olisi mikään, vaan hän pyrkii siihen, että hän itse ei olisi mitään, jotta Kristus voisi olla kaikki hänessä. Sentähden hänen elämänsä on pitkää, vaivalloista vetäymystä pois ja ulos itsestään, pois omasta itsekkyydestään, omasta itserakkautestaan, omasta itseluulottelustaan, pois kokonaan tavallisesta, persoonallisesta itsestään. Hänen elämänsä on vaellusta pois siitä kaikesta, jotta Kristus, jotta vahvuuden kallio, jotta Jumala voisi hänessä vaikuttaa. Itseasiassa ihminen vain asettaa esteitä Jumalan tielle ja kaikista suurin este, minkä ihminen asettaa Kristuksen eli vapahtajan tielle on ihmisen oma itse. Jos me osaamme sen pyyhkiä pois, jos me osaamme unohtaa itsemme edes hetkeksi, silloin voi Kristus olla meissä, silloin voi Jumala olla meissä, silloin voi suuri rakkaus ja viisaus olla meissä. Meidän oma ylpeytemme ja itserakkautemme saa nöyrtyä ja me saamme viimein oppia, että ei se oma itse mitään tiedä, ei se mitään osaa, ei se mihinkään kykene, ei se voi auttaa, ei se voi mitään tehdä. Ainoastaan se voi tietää, se kykenee tekemään jotain, se kykenee auttamaan, se kykenee olemaan, jos se antaa tilaa jumalalliselle minuudelle, Kristukselle ja niin kuin minun kokemukseni oli, Jeesus Kristukselle. Minä en tietysti saata

aivan, kuinka sanoisin, empiirisen kokemuksen nojalla väittää, että joku ihminen toisesta uskonnosta, sanokaamme buddhalainen, joka on kulkenut ehdottoman vilpittömästi ja hartaasti Buddhan viitoittamaa tietä, että hän sitten, kun hän on kokenut, sanoisi: Jeesus Kristus on minussa. Ei hän arvatenkaan saata niin sanoa, jos hän esim. ei ole kuullut Jeesus Kristuksen nimeäkään, vaan luultavasti ja otaksuttavasti ja tekisi mieleni sanoa varmasti hän sanoo: Buddha on minussa. Buddhalaisella on tapana sanoa: Buddha vapahti minut. Valaiskoon hän minua. Täyttäköön hän minut. — Kun he näin sanovat ja jos he ovat todella sen kokeneet ja ovat antaneet pienen, persoonallisen itsensä väistyä syrjään ja jos he ovat ottaneet vastaan Buddhan suuren valon, niin että sanovat — Buddha on minussa — silloin he ovat löytäneet totuuden, silloin he ovat tulleet Kristukseen, siihen mystilliseen, kosmilliseen Kristukseen, joka on kaiken takana. Minä en osaa tätä sanoa empiirisen kokemuksen nojalla, mutta tekisi mieleni uskoa, että jonkun ajan kuluttua heille selviää kuka se on, joka tässä kosmillisessa Kristuksessa persoonallisena voimana tulee heitä vastaan, sillä kosmillinen Kristus ei ole ainoastaan niinkuin suuri, persoonaton rakkaus ja järki, joka meihin tulee. Silloinhan meidän oma minämme vain tulisi tuon rakkauden ja järjen täyttämäksi ja me itse siis olisimme tuota rakkautta ja tuota järkeä. Mutta nyt tuo suuri rakkaus ja järki tulee meille persoonallisena voimana. Se tulee meihin vapahtajana. Se vapahtaja on ainakin täällä meidän kokemuksessamme, minun kokemuksessani Jeesus Kristus. Se on Jeesus Kristus, joka tulee meihin sinä vapahtajana, sinä vapauttavana rakkautena ja järkenä, joka meidät nostaa. Se on aivan sisäinen ja mystillinen tapahtuma ja tämän persoonallisen rakkauden ja järjen, tämän suuren vapahtajan persoonallisuuden takana on se Isä, joka ei ole persoonallinen, on se Isä, joka on persoonaton, se Isä, josta emme voi mitään sanoa, se ehdoton, suuri ääretön elämä, avaruuden salaperäinen elämä, joka on se mitä se on ja jonka ilmaus on tämä kosmillinen Kristus, Jumalan Poika, joka tällä meidän planeetallamme, tässä meidän ihmiskunnassamme on

pukeutunut Jeesus Kristuksen muotoon. Tahdon selittää tätä tällä tavalla.

Minkätähden minä väitän, että Jeesus Kristus on siinä tuo itse persoinifoiva voima? Minkätähden se ei ole Buddha? Siitä yksinkertaisesta syystä, josta jo eilen mainitsin puhuessani tapaamistani toisista Mestareista. Nuo Mestarit ovat ihmeellisen täydellisiä, inhimillisiä olentoja, mutta heissä kaikissa elää Kristus. He muodostavat Kristuksen valkoisen veljeskunnan. Heissä elää kaikissa Kristus ja mikäli minä olen osannut havaita heissä elää Jeesus Kristus. Tämä on sentähden aivan ihmeellinen mysteerio, ihmeellinen salaisuus, jota kristikunta ja kristilliset kirkot jossain määrin ovat aina kannattaneet, jota he ovat tavallaan julistaneet, vaikka eivät ole olleet tietoisia siitä, mitä siihen sisältyy, koska he eivät ole vilpittömästi etsineet, koska he eivät ole tietten kulkeneet Jeesus Kristuksen jälkiä, vaan päinvastoin kaikki kirkot ovat aina pitkin vuosisatoja sivuuttaneet Jeesuksen oman opin ja Jeesuksen omat käskyt ja tarrautuneet vanhoihin juutalaisiin käskyihin ja tehneet Jeesus Kristuksesta jonkunlaisen ulkonaisen lunastajan. He eivät ole panneet painoa Paavalin sanoihin: Kristus meissä — Christus in nobis — vaan enemmän ja miltei yksinomaan ulkonaisissa jumalanpalveluksissa ja opetuksissa noihin heidän omiin sanoihinsa — Christus pro nobis — Kristus meidän puolestamme.

Mutta tämä on niin ihmeellinen mysteerio, niin salaperäinen asia, tämä asia, jota nimitetään lunastukseksi. Teologit ja uskonnolliset ihmiset, uskovaiset, jotka esim. syyttävät Ruusu-Risti-teosofeja siitä, että he eivät ymmärrä Kristusta taikka he eivät omaksu Kristusta, eivät palvo häntä, eivät pidä häntä niin pyhänä kuin häntä tulisi pitää, he itseasiassa erehtyvät. Minun mielestäni he erehtyvät, vaikkakin me teosofisina totuudenetsijöinä voimme löytää hyvinkin outoa kieltä usein. Me tahdomme näyttää kuinka nurinkurista on tehdä ihmiskunnan suuresta draamasta ja ihmiskunnan vaiheista, elämästä tällä planeetalla jotakin teatterin kaltaista, jotakin semmoista ulkonaista näytelmää, että ensin luotiin

maailma, sitten ihmiskunta ja ihmiskunta lankesi syntiin ja siitä Jumala suuttui ja ajoi ihmiset ulos paradiisista, jonka jälkeen Jumala päätti, että jollain tavalla tuo olisi sovittava ja silloin hänen poikansa tarjoutui ristin kuolemaan ihmiskunnan puolesta. Niin kauan kuin asioita käsitetään ulkonaisesti, niin kauan on luonnollista, että totuudenetsijä ei saata muuta kuin pilkaten puhua semmoisesta maailmankatsomuksesta. Toivottavasti kristikunnassa yhä enemmän ja enemmän aletaan huomata, että tuommoinen selitys on aivan liian pintapuolinen ja aivan liian ulkonainen voidakseen olla tosi. Täytyy olla ihan toinen tarkoitus kaikkien noiden dogmien takana, kaikkien noiden käsitteiden takana, joista ei voi kieltää jotain merkittäviä voimaa.

On luonnollista, että jos joku taas kristityistä veljistämme ja uskovaisesti kristitty tahtoo perusteellisemmin ottaa selvää siitä, mitä Ruusu-Risti-teosofiassa oikeastaan ajatellaan, niin he varmasti tulisivat toiseen tulokseen. Jos suvaitsette, tahdon lyhyesti esittää ihmiskunnan draaman.

Tahdon puhua nyt samalla ihmiskunnasta kokonaisuudessaan ja kustakin ihmisestä yksilönä, sillä ihminen on pienoiskuva ihmiskunnasta ja jokaisen yksilön historia on pienoiskuva koko ihmiskunnan historiasta. Tämän kaikki tiedemiehet myöntävät oikeaksi. Kaikki biologit selittävät, että yksilön historia on yhteenveto rodun historiasta ja sentähden on täydellinen analogia olemassa yksilön historian ja ihmiskunnan historian välillä, yksilön kokoonpanon ja ihmiskunnan kokoonpanon välillä.

Kun me katselemme ihmistä, niin saamme toisesta toisen kuvan toisesta toisen kuvan, mutta eräs salaisuus on yhteinen kaikilla ja se on jokaisen ihmisyyksilön takana. Se salaisuus on hänen oma minänsä. Ei kukaan ihminen voi käyttää tätä minä-sanaa toisesta ihmisestä. Jokainen voi käyttää sitä vain itsestään. Hän sanoo minä itsestään. Tämä minä on jokin erimainen salaisuus. Psykologisesti on tavallista, että minä yhdistetään n.s. sieluelämään, sanotaan, että minä on sama kuin tuon minän sisältö eli itse sieluelämä, että itse minä

on sama kuin ajatukset, tunteet ja tahdon sisäiset ilmaukset, että minä on sama kuin nämä kaikki. Tiedemiehet vielä lisäävät, että ilman näitä kaikkia ei mitään minää olisi, sillä jos otetaan ajatukset pois, jos otetaan halut, himot ja tahdon pois, niin mitä ihmisestä jää jällelle? Ei mitään, sanovat psykologit, kun he analysoivat ihmisen sielua. Kuitenkin he ovat väärässä, sillä meidän täytyy heti huomata, että osaamme sanoa minä ilman kaikkia näitä ajatuksia, tunteita ja mielikuvia ja mielteitä, ilman haluja, himoja ja kaikkea sitä persoonallista sielun sisältöä. Me voimme kaiuttaa sanan minä halki avaruuden ja se minä on silloin yksi sana, mutta ei sitä voi lausua muu kuin ihminen omasta itsestään. Hän voi lausua minä ja ei sillä mitään tarkoittaa, mutta kuitenkin hän voi olla vakuutettu olemuksessaan, että tämä minä saattaa olla, vaikkakaan se minä ei mistään mitään tietäisi, mutta se voisi kuitenkin tietää oman olemassaolonsa ilman, että sillä olemassaololla olisi mitään sisältöä. Tämän me voimme teoreettisesti havaita ja ymmärtää, joskaan emme käytännössä osaisi, ei ainakaan kaikki, kulkea ulos paljaana minänä ilman sisältöä.

Tämä ihmisen minä on hänen salaperäisin olemuspuolensa, hänen syvin salaisuutensa ja se minä aina ilmenee. Se on ilmennyt tässä maailmassa. Kullakin ihmisellä on oma maailmansa, jossa minä ilmenee. Mikä on se maailma, jossa ihmisen minä ilmenee? Jos me katselemme abstraktiselta kannalta, voisimme sanoa, että se minä ilmenee kahtena, se ilmenee hyvänä ja pahana, se ilmenee hyvässä ja pahassa. Semmoisen arvostelun antaa juuri tuo minä aivan kuin omasta luonnostaan. Se on itse senlaatuinen, että se jakaa ilmiöt hyväksi ja pahoiksi, se jakaa itsensä hyväksi ja pahaksi. Minä sanoo itsestään: Minussa on hyvä ja minussa on paha ja se on minä, se on ihmiskunta, joka asuu Edenin paradiisissa ja siinä paradiisissa on hyvän ja pahan tiedon puu. Ihminen on siis minuus, joka on sidottu hyvän ja pahan tiedon puuhun.

Kun hän tarkastaa lähemmin, mikä se on tämä hyvän ja pahan tiedon puu, johon hän on sidottu, niin hän voi sanoa näin: (Minä en puhu asioista niin perusteellisesti, siihen ei olisi

aikaa ja tilaisuutta, mutta minä puhun enemmän vertauskuvallisesti ja havainnollisesti ja te voitte jokainen huomata kuinka paljon perää siinä on.) Minä olen sidottu hyvän ja pahan tiedon puuhun. Mitä minun minuuteni aikojen vierissä sanoo, mitä se elämien vierissä sanoo? Se sanoo: Paha, se on minun sieluni, hyvä, se on minun ruumiini. Tähän tämmöiseen sanaan kätkeytyy suuri totuus. Kun ihminen minänä katselee omaa arvoitustaan, niin hän huomaa: Eetillinen paha on hänen sielunsa, hänen sieluelämänsä, jonka hän on tuonut eläinkunnasta. Eläin hänessä. Hänen tunteensa, halunsa, himonsa, hänen tahtonsa, hänen useimmat ajatuksensa, hänen itsekäs luontonsa, se on sitä, joka on tullut eläinkunnasta häneen. Se on hänen sisäinen olemuksensa. Se on hänessä. Kun hän taas katselee ruumistaan aivan objektiivisesti ja tieteellisesti, tutkii sitä juuri leikkaamalla sen vaikka tuhansiin palasiin, niin hän huomaa kuinka ruumis on viisaasti järjestetty ja kuinka kaikki siinä on ihmeellisen viisasta. Hän huomaa elämien vierissä, että siinä määrin kuin hän osaa totella ruumiinsa ääntä ja kieltäytyä tottelemasta sielunsa eläimellisiä ääniä, siinä määrin hänessä kehittyy inhimillinen ajatus. Hänessä kehittyy ajatuselämä, jota hän nimittää hyväksi. Se ajatuselämä, joka palvelee hänen eläimellistä sieluaan, sitä hän nimittää pahaksi, mutta se ajatuselämä, joka on tullut hänen tieteellisten havaintojensa kautta ollessaan täällä maan päällä, toimiessaan täällä, ne havainnot, jotka ovat kiteytyneet ajatuksiksi, totuudenmukaisiksi ajatuksiksi ovat hyviä, ne ovat hänessä hyviä. Ne hän on oppinut ruumiinsa kautta, ruumiinsa aistimien välityksellä. Ei suinkaan kuunnelleensa eläimellisiä himoja. Ihmisen sisässä on sentähden tämä hyvän ja pahan tiedon puu ja pahan tiedon puu tuntuu hänestä niinkuin lähemmältä, koska se on niin lähellä, koska se on täynnä elämää hänessä ja koska hän on saanut sen perintönä eläinkunnasta, liittynyt siihen minuudellaan, joka on aivan neutraalinen, ei hyvä eikä paha, mutta jossa kehittyy paha puoli tuon sielun yhteydessä ja vähitellen jotain hyvää aikojen kuluessa sitä mukaa kuin hän

osaa ajatella ruumiinsa viisautta. Tietysti hän tekee myöskin semmoisen havainnon, että hänessä ei ole ainoastaan hyvän ja pahan tiedon puu, vaan että hänessä on myöskin elämän puu. Hän tekee sen havainnon, että hänessä on jotain hyvää korkeudesta, jotakin semmoista hyvää, joka ei ole häntä itseään, ei hänen omaansa, joka ei ole kehittynyt hänessä hänen havaintojensa kautta, hänen totuudenmukaisten aistimustensa kautta, hänen sisäisten harkintojensa kautta, vaan joka on tullut häneen kuin ylhäältä. Mutta tämä elämän puu, johon hän myös tuntee osallisuutensa, josta hän myöskin selvästi tuntee, että hän voi siihen kätensä nostaa, että hän voi siihen vedota, tämä elämän puu on silti niin kaukainen, niin korkealla, niin hänestä erillään, niin että hän ei osaa sitä löytää. Ihminen kulkee elämien vieressä syöden hyvän ja pahan tiedon puusta, elämän puuta hän ei oikeastaan löydä. Hän ainoastaan aavistaa sen olemassaolon. Juhlahetkinään, korkeimpina hetkinään hän tuntee, että on jotakin hyvää, joka koskettaa häneen, mutta se hyvä tuntuu olevan niin ulkopuolella hänen tavallista tajuntaansa. Hän on vuosituhansien aikana, vuosimiljoonien vieressä asettanut tuon elämänpuun johonkin ulkonaiseen taivaaseen. Hän on nimittänyt sitä Jumalaksi tai monikolla Jumaliksi, hän on ruvennut uskomaan, että kaikki hyvä, kaikki valta, kaikki voima, kaikki tieto on ulkopuolella häntä, jossain Jumalissa, joissain jumalallisissa olennoissa. Uskonnoissa, kaikissa uskonnoissa ovat ihmiset ojentaneet kätensä noita Jumalia kohti ja huutaneet heitä avukseen, mutta harvoin on ihminen uskaltanut edes ajatella, että ne olisivat hänessä, että se Jumala ja ne jumalalliset olennot olisivat hänessä, että elämän puu itse asiassa olisi hänessäkin. Harvoin on ihminen uskaltanut niin ajatella. Ainoastaan jotkut totuudenetsijät, niinkuin voisimme sanoa, aikakausien vieressä ovat päässeet kiinni siitä totuudesta. Ainoastaan he ovat ymmärtäneet ja käsittäneet, että hyvän ja pahan tiedon puu on vaihdettava elämän puuksi. Mutta juuri sentähden, että ihmiskunnan edessä kuitenkin on tuo hyvän ja pahan tiedon puun vaihtaminen elämän puuksi, juuri sentähden, että ihmiskunnan on annettava

tilaa toiselle puulle, elämän puulle, joka on keskellä paradiisia, juuri sentähden ne olennot, semmoiset olennot, jotka ovat tämän jo ennen tehneet, tahtovat auttaa ihmiskuntaa, ovat tahtoneet auttaa ihmiskuntaa. Sentähden täällä meidänkin pallollamme on jo pitkiä aikoja ollut olemassa semmoisia ihmisiä, joissa elämän puu on elävä. Mikä tämä elämän puu on? Mikä se hyvä on, joka on meissä hiukkasen, mutta enemmän meidän ulkopuolellamme?

Se on se, jota me nimitämme Kristukseksi, jota me nimitämme kosmilliseksi Kristukseksi eli Logokseksi. Se se on tuo elämän puu. Mikä tämä kosmillinen Kristus sitten on? Se on suuren elämän, iankaikkisen elämän tajunta, tietoisuus täydellisestä elämästä, täydellisestä sanoisinko persoonallisesta olemuksesta. Kristus on Jumalan Poika. Jumalan Poika on äärettömyksien Isä-tajunnassa, avaruuksien Isä-tajunnassa piilevä täydellinen ihminen. Tämä Jumalan Poika, tämä Logos, tämä Kristus on siis koko avaruudessa, täyttää koko avaruuden ja on kaiken ilmenneen elämän takana pyrkien esiin ilmenneessä elämässä. Koko ilmennyt elämä on vain sitä varten ja ilmennyt elämä on lähtenyt Isästä, tuosta salaperäisestä. Koko ilmennyt elämä on sitä varten, että äärettömyyden tajunta, Logos, eli Kristus, täydellinen Jumalan Poika, täydellinen ihminen, niinkuin me sanomme tällä planeetalla, pääsi ilmenemään. Me voisimme myöskin toisella kielellä vain sanoa: Koko olemassaolon tarkoitus on, että Jumala tulisi persoonalliseksi. Kristus, tämä kosmillinen tajunta pyrkii sentähden yhtä mittaa alas aineeseen, näihin ilmenneisiin muotoihin ja jos me ajattelemme ihmiskunnan elämää tällä meidän planeetallamme sanomme: Kosmillinen Kristus-tajunta pitkin matkaa on pyrkinyt tulemaan ilmi tässä meidän ihmiskunnassamme ja se kosmillinen Kristus on päässyt ilmi monen profeetan kautta. Se on näyttäytynyt monissa uskonnoissa, monissa henkisissä pyrkimyksissä. Tämä kosmillinen tajunta, tämä Kristus tuli täydellisimmin esiin Buddhassa ennen Kristusta. Buddha, voimme sanoa, puhui Jumalan sanaa. Mutta tämä kosmillinen Kristus tuli

täydellisimmin ilmi Jeesuksen persoonassa, Jeesus Natsarealaisessa, jota sentähden on nimitetty Jeesus Kristukseksi.

Jeesus Kristus on se olento, se ihminen, joka ruumiillistutti kosmillisen Kristuksen, joka antoi Logoksen eli maailmankaikkeuden Jumalan Pojan, Kristuksen, persoonallisesti näkyä. Jeesus Kristus oli siis ensimmäinen, joka toi Jumalan täydellisesti maan päälle. Jeesus Kristus oli se, joka lunasti tämän maapallon sillä tavalla, että hän irroitti maapallon elämän Saatanan kahleista eli paremmin sanoen päästi maapallon sen alemman minän eli Saatanan kahleista ja astui itse tähän maapalloon. Samalla hän astui kaikkien ihmisten sisään, ei sillä tavalla, että hän olisi vallannut kenenkään ihmisen minuuden, vaan sillä tavalla, että hän kosmillinen Kristus, Jeesus Kristus on niin lähellä jokaista ihmisyksilöä, että hän ikään kuin kolkuttaa jokaisen ihmisen sydämelle ja kysyy jokaiselta yksilöltä: Tahdotko seurata minua? Tahdotko tulla minun kaltaisekseni? Tahdotko yhtyä minuun? Sillä tavalla on Kristus, tuo suuri ihminen, Jeesus Kristus personoitunut jumaltajunta eli kosmillinen Kristus meidän minuutemme takana. Meidän minuutemme, jotka muuten olisivat aivan kuin hukassa, kuka sen tietää kuinka äärettömiä aikakausia kestäisi ennen kuin me osaisimme rakastaa hyvän itsessämme niin vahvaksi, että sitten uskaltaisimme uskoa hyvään kokonaan ja valita elämän puun, Kristuksen, kuinka kauan tuo kaikki olisi kestänyt, emme voi sitä tietää, mutta nyt on tämä Kristus personoitunut, se on aivan kuin elävä vapahtaja tuossa takana. Jeesus Kristus kolkuttaa meidän sydämellemme ja saattaa lunastaa eli vapauttaa meidän minämme. Meidän minämme voi yhtyä Kristuksen minään ja siinä on sen pelastus. Kun meidän minämme ei enää pidä kiinni omasta sielustaan, ei pidä kiinni eläimellisestä puolestaan, ei pidä kiinni itsekkästä itsestään haluineen ja himoineen, niin silloin meidän minämme vapaana saattaa yhtyä Kristukseen, niin että Jeesus Kristus elää meidän minässämme. Ei Jeesus Kristus ole millään tavalla syrjäyttänyt meidän omaa minäämme. Hän on ainoastaan sen lunastanut. Se on

ihmeellinen alkemiallinen prosessi silloin. Oma minämme unohtaa itsensä, unohtaa kaiken sen mikä oikeastaan on ollut sen sielun sisältö, unohtaa sen ja antautuu Kristukselle, niin että Kristus siinä elää. Tämä on mystillinen kokemus, jonka jokainen ihminen voi kokea.

Jokainen ihminen voi kokea tuon mystillisen tapahtuman, jos hän seuraa Jeesus Kristusta. Ei tätä voi kokea sillä tavalla, että rupeaa uskomaan esim. jonkun kirkon neuvojen mukaan tai jonkun lahkon neuvojen mukaan. Tätä voi korkeintaan kokea, jotain tämän suuntaista voi kokea jossain mysteerisessä mielentilassa, mutta kysymys ei ole mistään semmoisesta. Kysymys on siitä, että ihminen todella muuttuu toiseksi olennoksi. Kysymys on siitä, että ihminen aivan rauhallisesti jokapäiväisessä elämässään unohtaa itsensä, syrjäyttää itsensä, luopuu alemmasta itsestään, luopuu sielustaan ja voittaa henkensä. Silloin Jeesus Kristus, niinkuin evankeliumissa sanotaan, ottaa häneen asuntonsa ja silloin hän ei enää itse ole häiritsemässä. Hän ei itse luulottele mitään tietävänsä. Hän, jos hän on alemmassa minätietoisuudessaan, ei sano itseään selvänäköiseksi, ei sano itseään tietäjäksi, ei auttajaksi eikä vapahtajaksi, ei miksikään. Hän tietää, ettei hän sitä ole, mutta hänessä on se, joka tietää, joka osaa ja joka kykenee, hänessä on vapahtaja, hänessä on Jeesus Kristus. Tuo mystillinen lunastus, se, niinkuin sanottu, tapahtuu ainoastaan silloin, kun on seurannut Jeesusta hänen käskyissään. Niin hän itsekin sanoo: Pidä minun käskyni. Jos rakastat minua, jos tahdot, että tulen luoksesi, niin pidä minun käskyni. — Ei ole muita mahdollisuuksia. Ei voi tulla Mestarin luo, jollei kulje Mestarin itsensä viitoittamaa tietä. Jos ennen olen kulkenut täysin vilpittömästi, mitä suurimmalla ponnistuksella jonkun toisen Mestarin jälkiä, niin varmasti se Mestari vie ihmisen hänen luokseen. Jos ihminen seuraa Buddhaa, jos ihminen seuraa Zarathustraa, jos ihminen seuraa Laotsea, Konfutsea tai ketä tahansa, jos ihminen seuraa Moosesta ja tekee sen vilpittömästi ja täydellä sielunsa voimalla, niin nuo kaikki Zarathustra, Mooses, Konfutse ja Buddha vievät ihmisen

Kristuksen luo. Se tapahtuu varmasti, kun hän käy läpi tuon mystillisen kokemuksen. Hän, vaikkei hän osaisi nimittää sitä kokemuksesta Jeesus Kristuksen nimellä — nimihän ei merkitse mitään — hän itseasiassa on tullut Kristuksen luo. Minä olen hyvin taipuvainen uskomaan ja ajattelemaan, että hänelle selviää kylä ennen pitkää kenen luo on tullut ja mitä hänelle on tapahtunut.

Hyvin ihmeellinen merkki, aivan kuin sellainen ulkonainen merkki tästä on se, että eräs amerikkalainen pappi, lähetyssaarnaaja, joka parikymmentä vuotta on toiminut Indiassa, on julkilausunut vakaumuksenaan, tuloksena, johon hän on työssään tullut, että India kaipaa Kristusta. India kaipaa Jeesus Kristusta, mutta ainoastaan Jeesus Kristusta ja hänen oppiaan. Ei mitään kristillistä kirkkoa, ei mitään kristillisiä opinkappaleita. Niillä me turmelemme kaiken. Me emme saa viedä Indiaan mitään muuta kuin elävän Jeesuksen, elävän Kristuksen, joka omalla opillaan sitten, omalla persoonallisuudellaan sitten, omalla tavallaan lunastaa Indian. Antakaa Indian rakentaa oma kirkko itselleen, antakaa Indian perustaa aivan uusi kristillinen kirkko. Indianalaiset ovat aivan liian viisaita, ajattelevia ja kokeneita uskonnollisissa asioissa voidakseen tulla kristityksi meidän tavallamme. Mehän olemme häpäisseet Kristuksen. Mehän olemme vieneet Kristuksen pois kirkostamme ja opeistamme. Mehän olemme pettäneet Kristuksen. Meidän täytyy länsimailla huolehtia siitä, että Kristus tulisi meidän luoksemme, niinkuin Indian kansa toivoo, että Kristus tulisi heidän luoksensa. Tämä on ihmeellinen tunnustus. Tämä on aivan ruusu-ristiläinen tunnustus erään papin puolelta. Tämä amerikkalainen pappi on nimeltään Jones ja hänen kirjansa — Christ and the Indianroad — on ilmestynyt suomeksi nimellä: Indian polkujen Kristus.

Kun minä ajattelen sitä elämänymmärrystä, johon minä vuosien vierieissä olen tullut, ja jota olemme oppineet nimittämään Ruusu-Risti-teosofiaksi, niin minä voisin lyhyesti sanoa: Teosofian kautta tulin ensin kosmillisen Kristuksen luo, kosmillinen Kristus vei minut Jeesuksen luo, Jeesusta seuraten

minä jouduin Jeesus Kristuksen luo. Ja tämä on kaikki teosofiaa.

Mehän tiedämme, että kun me täällä Suomessa tahtoimme uskollisina, Teosofisen Seuran jäseninä yhä ollen perustaa aivan kuin oman osastomme, jossa me tahtoimme tehdä työtä sen puolesta, minkä me totuudeksi olemme ymmärtäneet ja jonka me nimitimme Ruusu-Risti-teosofiaksi, niin Suomen Teosofisen Seura katsoi viisaammaksi, että me emme olisi Teosofisessa Seurassa. Itse yleismaailmallinen Teosofinen Seura katsoi, että me aloimme kulkea jonkunlaista lahkolaispolkua, jonkunlaista lahkolaisuutta kohti, että me rajoituimme jollain tavalla kristillisyyteen, emmekä tahtoneet olla noin yleismaailmallisia. Vaikeata tietysti ja mahdotonta on ottaa ihmisiä pois heidän ennakkoluuloistaan, jos ne ovat kerran saaneet ennakkoluulon. Mutta niin kuin minä katselin asioita, niin en ollenkaan ymmärtänyt, miten Ruusu-Risti-kanta olisi lahkolaismainen. Ruusu-Risti-kanta on totuus, johon minä olen tullut aivan empiiristä tietä. Minä olen etsinyt aina totuutta ja minä olen aina ollut valmis antamaan itseni totuuden puolesta. Minä olen ollut varma siitä, että ihminen löytää totuuden, jos hän ei harrasta mitään muuta kuin totuutta. Totuus vei minua tällaisia polkuja ja minä tunnen, että sydämeni on lämmin kaikkia uskontoja kohtaan. Minä tunnen, että jos ihminen on vilpitön jossain uskonnossa, niin hän tulee varmasti totuuden lähteen luo, mutta en voi sille mitään, että totuuden lähde on saanut minussa nimen Jeesus Kristus.